Ao. 1856. No. 56.

Donderdag 8 Mei.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, *den* 5 *Mei* 1856.

Bij Gouvernements resolutie dd. 3den dezer maand No. 541 is, onder de nadere goedkeuring des Konings, aan den Heer J. Reinking, uithoofde van zijn vertrek uit de divisie *beneden Commewijne*, verleend een *eervol* ontslag als 2n. Luitenant der gemelde Divisie, en tot 2n. *Luitenant* in die divisie benoemd, de oud 2e. Luitenant J. E. H. Hubert.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, *den* 7 *Mei* 1856.

Alzoo Christina Veenburg, van het Gouvernement heeft verzocht om een perceel land gelegen ten Oosten aan de *Wanica straat*, groot *drie vijfde* bunder in pacht te bekomen.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten daarop eenig eigendoms of ander regt te kunnen doen gelden, opgeroepen, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, hunne reclames met overlegging van bewijsstukken, ter Gouvernements Secretarie in te dienen, zullende anders over het perceel land door het Gouvernement worden beschikt naar aanleiding der Publicatie van den 13den Julij 1846 (G. B. e. a. No. 8).

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, *den* 7 *Mei* 1856.

(6445) Alzoo bij het Bestuur het verzoek is gedaan, om de slavin *Lisette*, geboren in 1829, dochter van *Monkie*, en hare kinderen *Dientje*, geboren in 1853 en *Oceana*, geboren in 1855, van den naam van Plantage *Dageraad en Dankbaarheid*, gelegen in de divisie *boven Cottica en Perica*, af- op dien van Salomon Soesman Jr., voor den vrijdom te doen overschrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements Secretarie te doen.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

7 Mei. Van het slavenkind *Flora*, geboren in 1853, dochter van *Abena*, toebehoorende aan Gebrs. Reyns.

» » Van het slavenkind *Estrelle*, geboren in 1847, dochter van *Wilhelmina*, toebehoorende aan plantaadje *Potribo*, divisie *boven Commewijne*.

» » Van den slaaf *Willem*, geboren in 18 5, zoon van *Abenie*, toebehoorende aan Mr. P. Fiers Smeding.

» » Van de slavin *Alida*, geboren in 1832, dochter van *Sophietje*, toebehoorende aan plantaadje *Burnside*, in *Coronie*.

» » Van het slavenkind *Grietje*, geboren in 1851, dochter van *Marij*, toebehoorende aan den boedel Saml. Henriquez Moron.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, *den* 7 *Mei* 1856.

(6455) Ten verzoeke van den Heer Johann Adam Scheiderman wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

POLITIE.

Bij de Politie aangifte gedaan zijnde van het vermissen van een onopgeboeid **CORJAAL**, lang 45 voeten, gemerkt Johan Nora, zoo wordt een ieder gewaarschuwd, om voormeld Corjaal niet te koopen, en uitgenoodigd, om bedoeld Vaartuig, bijaldien hetzelve ter verkoop mogt worden aangeboden, aan te houden, en daarvan onmiddellijk ten burele der Politie 1e. Afdeeling, gehouden wordende aan den *Waterkant* bij de *Platte Brug*, aangifte te doen.

Paramaribo, *den* 5 *Mei* 1856.

De prov. Commissaris van Politie,
G. DUIJCKINCK.

De ondergeteekende brengt ter kennis van daarbij belanghebbenden dat de Opening der inschrijvings-billetten voor de levering van *VERSCH* **VLEESCH** voor de Troepen alhier, over het *Tweede* halfjaar 1856, zal plaats vinden op DONDERDAG den 8sten dezer maand, des voormiddags ten 10 ure.

Paramaribo, *den* 5 *Mei* 1856.

De waarnemende Administrateur van Financien,
A. WILDEBOER.

Benoodigd voor 's Gouvernements dienst:

Diverse **FOURNITURES**, volgens model en monsters te bezigtigen in het Militair Hospitaal.

De bus der inschrijvings-billetten ter Gouvernements Secretarie, alwaar eene specifieke lijst is aangeplakt, zal geligt worden op Zaturdag den 10 dezer, des voormiddags ten 10 ure.

Paramaribo, *den* 5 *Mei* 1856.

De waarnemende Administrateur van Financien,
A. WILDEBOER.

Transport.

(5249) Den 5den Mei 1856. C. N. Anlorius, aan W. J. Rietstap, als voogd over de minderjarige kinderen van M. C. Nichtevecht, met namen A. F. Nichtevecht en W. J. Nichtevecht, van het Huis en Erf aan de *Heeren straat*, N. W. La. B No. 83, O. W. La. C No. 61.

Paramaribo, *den* 5 *Mei* 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

(6456) Bij inschrijving worden te koop aangeboden van de plantaadje *Concordia*, aankomende den boedel S. de la Parra voor de *helft* en de Erven S. A. de la Parra voor de *wederhelft*:

18 VATEN SUIKER.

De inschrijvings-billetten zullen bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* worden aangenomen tot Zaturdag den 10den dezer, des voormiddags ten 10 ure, en het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal na toewijzing, de kooper binnen 8 dagen, de Suiker voor zijne rekening en risico van Plantaadje moeten laten afhalen.

Paramaribo, *den* 7 *Mei* 1856.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der Onbeheerde Boedels,
J. ELLIS.

(6545) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag ten 9den Mei 1856, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Het ERF met al de daarop staande GEBOUWEN aan de *Hooge straat*, La. E. No. 363, aankomende Jacques

Anthenij Jacott, doch thans nog staande op den naam van den Boedel Jacot van Imthurn, of.

Paramaribo, den 7 Mei 1856.

SIMON, ABENDANON Sz.

SEQUESTERS

der onderstaande Plantaadjen bieden bij inschrijving, tegen *Kontante Betaling*, te koop aan:

Van Plantaadje *Concordia*,

32 BALEN KAKAO,

Van Plantaadje *Caledonia*,

24 BALEN KAKAO.

liggende ter Landswaag.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof tot Vrijdag 9den dezer, des morgens ten 9 ure, aangenomen en aldaar geopend worden ten overstaan van den Heer Gecommitteerde tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de *Kakao*, onmiddelijk na de toewijzing, in ontvang genomen moeten worden, voor elke ledige baal f 1.40 gerestitueerd wordende. (6460)

Paramaribo, den 7 Mei 1856.

SEQUESTERS

der Plantaadje *Waterloo*, bieden bij inschrijving, tegen *Kontante Betaling*, te koop aan:

20 BALEN SCHOONE KATOEN,

liggende ter Landswaag.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof tot Vrijdag den 9den dezer, des morgens ten 9 ure, aangenomen en aldaar geopend worden ten overstaan van den Heer Gecommitteerde tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd wordende, zal de *Katoen* onmiddelijk na de toewijzing in ontvang moeten genomen worden.

(6458) *Paramaribo, den 7 Mei* 1856.

SEQUESTERS

van de plantage *Bentshope* bieden bij inschrijving, het hoogste bod goedgekeurd wordende, te koop aan, tegen *kontante betaling*:

12 VATEN SUIKER;

om voor rekening en risico van den kooper, binnen 8 dagen, van plantaadje af te halen.

Zullende de inschrijvings-biljetten ter Griffie van het Geregtshof tot Vrijdag den 9den dezer, des morgens ten 9 ure worden aangenomen. (6459)

Paramaribo, den 7 Mei 1856.

In de advertentie, wegens naamgeving aan gemanumitteerden, geplaatst in onze No. 53 en 54, komt voor *Martha Cornelia* en *Klaartje* Eladt, moet zijn E l o d t.

Nieuwstijdingen.

Engeland.

Londen beslaat thans eene oppervlakte van 122 Engelsche vierkante mijlen, telt 327,391 huizen en 2,362,236 inwoners, die jaarlijks met 40,000 toenemen. De lengte der gezamenlijke straten bedraagt 1750 mijlen. Hare bestrating kostte 14 millioen p. st. en het onderhoud daarvan jaarlijks 1,800,000 p. st. Londen heeft thans 1900 mijlen gas- en evenveel waterpijpen. De aanleg der gas kostte 3 mill. en de verlichting van 366,000 gaspitten, die alken nacht 13 millioen kubiek voeten gas verbranden, kost jaarlijks een half millioen p. st. De gezamenlijke bankiers te Londen beschikken over een kapitaal van 64 millioen, de assurantie maatschappijen hebben 10 millioen aan kontant geld, en 78 millioen p. st. aan handelspapieren in omloop. De grondbelasting en die op de inkomsten bedragen jaarlijks 12,500,000 p. st. Het mobilair der huizen is tegen 166 millioen p. st. verzekerd. In de dokken zijn dagelijks 20,000 personen werkzaam. Londen verbruikt jaarlijks 277,000 ossen, 30,000 kalveren, 1,480,000 hamels en 24,000 varkens, een kapitaal van 8 millioen, benevens 1,600,000 quarters koren. Even groot is het verbruik van groenten, visch en fruit. In Londen worden jaarlijks 65,000 fusten wijn, 2 millioen gallons brandewijn, 43,200,000 porter en ale, en 19 215,000,000 water, gedronken en 3 millioen ton steenkolen tot verwarming verbruikt. De stad heeft 350 liefdadige gestichten, die elk jaar 1,805,635 p. st. aan de armen uitdeelen, terwijl eene gelijke som door particulieren, dus in het geheel 3,500,000 p. st. aan de armen wordt geschonken. In Londen zijn, volgens de officiele lijsten, 143,064 menschen zonder huisvesting, waarvan 4000 vagebonden, wier onderhoud jaarlijks 50,000 p. st. kost. Buitendien telt Londen 110 dieven met inbraak, 107 straatdieven, 40 roovers, 773 zakkerolders, 3075 gewone gaauwdieven, 11 paardendieven, 140 hondendieven, 3 valsche munters, 28 fabrijkanten van valsche munt en 317 personen, die van het in omloop brengen van dit fabrijkaat leven, 141 opligters, 182 die met valsche papieren op de milddadigheid speculeren, 343 helers enz., in het geheel 162,000 boosdoeners, die de politie kent en die elk jaar voor 42,000 p. st. stelen.

— Onlangs werd in Tennessee een doodvonnis uitgesproken waarbij een paard als getuige heeft gediend. De zaak die beslist moest worden alvorens het vonnis te kunnen uitspreken, was de juiste plaats te vinden, waar de misdaad gepleegd moest zijn. De schuld van den aangeklaagde was genoegzaam bewezen, maar de zaak werd behandeld voor een hof, welks regtsgebied zich tot het twaalfde district bepaalde. Dit district was van het dertiende afgescheiden door een pad dat ongeveer veertig schreden ver van een boom verwijderd was, aan welks voet men het lijk van den verslagene had gevonden. Die boom stond in het twaalfde district, maar er waren vermoedens, dat de moordenaar het lijk van den weg naar den voet des booms gesleept had. Zoo men dit bewijzen kon, zou de regtbank wegens hare jurisdiktie zich onbevoegd moeten verklaren en den gevangene ontslaan. De zaak werd tot voldoening der jury opgelost door het paard, waarop de vermoorde op het oogenblik van de misdaad gezeten was. Dit paard werd op den weg gebragt, die de twee districten scheidde, en gaf dadelijk teekenen van schrik en angst toen men het naar den boom leidde; daar gekomen werd het dier zoo wild en woest, dat men het zeer naauwelijks bedwingen kon. Men bragt het weder op het pad terug, en liet het toen aan zich zelf over; het liep regt op den boom toe, en woelde met den voorpoot de aarde om op de zelfde plaats waar men het lijk gevonden had. Slechts met groote moeite mogt het gelukken het paard van daar te verwijderen. De proef werd nog eenige malen herhaald en daar zij telkens het zelfde gevolg opleverde, nam de jury het getuigenis van het paard als bewijs aan dat de moord aan den voet van den boom had plaats gevonden en de moordenaar werd veroordeeld.

Duitschland.

Het Oostenrijksche gouvernement, dat zich in de alliantie der Westersche mogendheden geen weg kan banen en aan de andere zijde de lang verborgen verbittering van Rusland begint te bespeuren, bevindt zich in een' zeer neteligen toestand. Zijn eenige steun na den vrede kan slechts de Bond en bovenal Pruissen zijn; van daar, dat zijne staatslieden eene toenadering tot de heerschende partij niet meer zoo van de hand wijzen, als op het einde van het jaar 1855. Graaf Orloff zeide eens: „Oostenrijk zal later de kosten van den oorlog betalen."

— De *Berl. Ger. Ztg.* verhaalt het volgend treurig voorval: „Er zijn wel menschen, die wanneer zij met een kind spelen, de verkeerde gewoonte hebben het te plagen of met gevaren vertrouwd te maken, het kind b. v. op te nemen en te doen alsof men het weeg van zich wil werpen. Men moest wel bedenken, dat een oogenblik van onopmerkzaamheid, eene verrassing, enz. aanleiding geven kan, dat men dat kind laat vallen en daardoor een ongeluk ontstaat. Voor eenige dagen schertste de heer M., toen hij naar zijn bureau wilde gaan, nog even met zijne jonge vrouw en zijn zoontje, toen de moeder het kind in de hoogte tilt, het open venster nadert, en, het er buiten houdende, den schijn aanneemt alsof zij het naar beneden wilde werpen. De heer M. verzocht zijne vrouw dit gevaarlijke spel te staken, en hij voegde daarbij dat zij ligt een ongeluk kon krijgen; hoe de man echter bij zijne vrouw aandrong, de vrouw ging eigenzinnig met haar spel voort, toen zij eensklaps een kreet van ontzetting slaakte en haar gelaat met hare ledige handen bedekte. Het kind was door eene beweging uit hare handen ontglipt, van eene hoogte van drie verdiepingen in den tuin gevallen en verpletterd."

— Onder de ingezetenen der hoofdstad is eene inschrijving ten behoeve der nagelaten betrekkingen van den directeur-generaal van politie Hinckeldey geopend, die reeds verscheidene duizenden thalers bedraagt en, denkt men, tot 30,000 thal. zal kunnen klimmen. Het doel daarvan is om eene stichting tot stand te brengen, ten teeken van de publieke dankbaarheid voor al hetgeen de vereeuwigde in zijne betrekking tot welzijn der hoofdstad heeft gedaan. De weduwe heeft van Z. M. den Koning, een pensioen van 2000 thal. en voor ieder der zeven kinderen 200 thal., dus in het geheel 3400 thal.

De heer Mores Wagner heeft op den 24n Febr. in de gehoorzaal van het chemisch laboratorium te Munchen eene verhandeling gehouden, welke bijzondere belangstelling heeft verwekt, voornamelijk wijl zijne opmerkingen berusten op hetgeen hij bij zijne reizen zelf gezien en zelf waargenomen heeft. Hij schetste de negers in den staat van hunne natuurlijke wildheid, van de slavernij, van de emancipatie en van de vrijheid. Wagner deed opmerken dat de werkzaamheid der zwarten overal op ons leven invloed heeft, en negen tiende van alle boomwol, elf dertiende van alle koloniale suiker, twee derde van alle koffij door hunne handen gegaan zijn. Wagner begon met de ontleding van de type der rassen en liet de vraag onbeslist of de negers van denzelfden stam als de Kaukasiers zijn, dan of met Agasiz een zwarte Adam zou moeten worden aangenomen, van wiens geslacht de slavenhouders in Amerika stellen dat het bestemd is de hoogere menschheid te dienen. De redenaar toonde aan, dat men de groote verscheidenheid der negers zelf meer in aanmerking moest nemen; hoe nader zij bij de evenaohtslijn wonen, des te meer komt hun ligchaamsbouw met die der apen overeen, des te lager is hun geest gesteld; op het gebergte of in de koelere luchtstreek ontbreekt hun dikwijls slechts de blanke kleur, zij beoefenen den landbouw, zijn degelijke kooplieden, leeren vreemde talen, nemen sedelijkheid aan,

gelijk in tonderheid de Mandingo's in Noord-Afrika; daarentegen heerscht in Dahome eene brutale barbaarschheid despotiek over de zedelijke laagheid des volks, en zijn de Australische negers geheel stomp en hatelijk; niet eens tot slaven te gebruiken, zonder dorpen, zonder ruilhandel, ja zonder hutten en kleederen, van wortelen, boomvruchten, slakken, en des noods van eigen kinderen levende, in woeste horden rondzwervende. Vervolgens vindt men onder de vrije negers van Noord-Amerika schoolonderwijzers, geneesheeren, kunstenaars; zij zijn vatbaar voor beschaving, in het werk van den geest gaan zij wel langzaam vooruit, doch in mechanische vaardigheid zijn zij voortreffelijk; maar op de slaven van Noord-Amerika kleeft de systematische druk, die hier en daar hun zelfs bij de wet de geestbeschaving en het bezoek der kerken verbiedt, en de onmenschelijkheid der heeren openbaart zich soms in een rasfanatismus, hetwelk bespottelijk zou wezen, als het niet afschuwelijk was. Zachter is de behandeling der Spanjaarden, maar de ligchamelijke verpleging is minder zorgzaam. De opheffing der slavernij heeft op Jamaica niet gunstig op de welvaart des eilands gewerkt; de uitvoer is tot op de helft verminderd. De negers waren voor de vrijheid niet opgeleid, en vervielen tot lediggang, tot verslapping. Nog treuriger is het op Domingo gesteld. Het eiland is voor de eene helft een Mulatten-republiek, voor de andere een neger-keizerrijk; het voorzag onder de Fransche heerschappij half Europa van suiker, en moet die thans zelf koopen; men leeft aldaar van verwilderde koffijboomen.

Op de teugellooze anarchie is de soldatenheerschappij van Soulouque gevolgd, zonder zegen voor het zinkende land. Hij heeft een paleis met hoffeesten, hij heeft 500 zwarte barons, graven en hertogen benoemd, maar geene industrie, geene scholen opgerigt; hij kon naar de Londensche tentoonstelling niets zenden dan koffijboonen en zijne kroon, welke echter een goudsmid van Parijs gemaakt heeft. Hij kan zijn naam wel teekenen, maar niet lezen, en vond zelf, dat hij de eerste staatsambten met Mulatten moest bezetten; hij heeft zich slechts de karikatuur van de etiquette en het maken van papierengeld zonder klinkende munt uit de beschaving toegeëigend. Volken gelijk personen zijn het gevolg eener ontwikkeling; niemand wordt daardoor vrij dat hij de boeijen verbreekt; de negers hadden als slaven den arbeid slechts leeren haten, en toch is alle beschaving slechts het gevolg van vrijwillige liefde tot den arbeid. De planters op Domingo hebben de planmatige menschenverlaging, waaraan zij zich schuldig maakten, zwaar geboet, ook in de Unie blijven de zuidelijke staten achter, wijl aldaar de arbeid niet geacht wordt en de lediggang der heeren van het zweet der slaven leeft. De redenaar besloot met de overtuiging, dat de slavernij het bij den geest der geregtigheid en van het christendom niet houden kan. De negers hebben zich wel tot eene ontwikkeling uit eigene kracht onvatbaar getoond, maar toch vatbaar voor beschaving, en het meer begaafd menschenras is derhalve niet tot onderdrukking bevoegd, maar tot opvoeding verpligt. Alexander van Humboldt, even groot door zijn veel omvattenden geest, als door den adel van zijne gezindheid, zegt zeer waar: „geen volk, geen stam is door zijne geaardheid tot slavernij veroordeeld, de vatbaarheid voor beschaving is verschillend, maar van nature zijn allen tot den vrijheid geregtigd.”

Een Engelsch Uurwerk.

Voor den vreemdeling, die Londen bezoekt, is eene der grootste merkwaardigheden zeker het nieuwe *Westminster palace* het prachtig gebouw waar de beide Huizen van het Parlement vergaderen en waarvan het reusachtige en aloude *Westminster Hall*, dat vijfmaal zoo groot is als het gemeentehuis zelf, tot ingang voor de leden dier kamer en voor het publiek dient.

Van het geheele merkwaardige gebouw, zal echter zeker niets een bezoek meer waardig zijn, zoodra die in orde is, als de klokkentoren en het kolossale uurwerk, dat daarin te staan of te hangen komt, en waarvan wij nu onzen lezers eene korte beschrijven zullen geven.

Dit uurwerk, door den bekenden horologie fabrikant Dent vervaardigd, staat nu in eene groote loods, van twee verdiepingen, in de nabijheid van het paleis, waar het de proef moet doorstaan, eer het op de plaats zijner bestemming gebragt wordt.

In de benedenste verdieping van de loods, als men door middel van eene goede fooi is binnengekomen, ziet men niets dan eene menigte horologiemakers werktuigen overal rondliggen, en aan den eenen kant van de kamer, door een spleet in het plafond, een traag heen en weer bengelend, maar reusachtig gewigt, — onder aan den slinger van het uurwerk.

Het is echter wel de moeite waard deze logge metaalmassa iets nader op te nemen, want ze weegt niet minder dan zes centenaren, en van de juistheid harer bewegingen hangt natuurlijk het geregeld loopen van de klok af. De slinger zelf is vijftien voet lang en bestaat van onderen uit een ijzeren koker, van boven aan een hem omvattenden koker, van zink gehecht; — zoodat de eene zich juist zooveel van onderen uitzet, als de andere naar boven, en dus de lengte van den slinger bij iedere temperatuurverandering zooveel mogelijk dezelfde blijft. Elke twee seconden volbrengt dit toestel eene slingerling, en men is eerst geneigd zich te verwonderen hoe klein de boog is, door de geweldigen slinger afgelegd. — Het ware van de zaak is echter, dat hoe kleiner de slingering, hoe geregelder en beter het loopen van het uurwerk; en het is een axioma onder de horologiemakers, dat een slinger nooit meer dan een boog van twee graden van den cirkel moet beschrijven. Een slinger dus van dertien voet Engelsch moest niet veel meer dan vijf duim Engelsch afleggen, — dit zal een denkbeeld geven van de zeer kleine uitgestrektheid van den loop van den grooten slinger, waarvan wij nu spreken. De vervaardiger van dit kunstwerk houdt vol, dat alles zoo naauwkeurig berekend is, dat zonder eenig toestel om hem aan den gang te houden, zijn slinger eens in beweging gezet, alleen door de aantrekkingskracht der aarde, gedurende bijna vier en twintig uren van zelf geregeld en onafgebroken heen en weer zwaaijen zou.

Zoodra men, langs een ruw houten trap naar boven klimt, ontwaart men in de bovenste kamer een geheel ander tooneel, dat eenigzins verrassend is. Men ziet er niets, dan eene soort van lange zwarte mangel, met eenige weinige scherp getande raderen er naast en er op, en eene sterke, korte stalen veer, waardoor de traag heen en weer bengelende slinger daarmede verbonden wordt — anders is alles doodstil en onbewegelijk.

Plotseling echter beginnen de raderen te draaijen en te snorren; men hoort een verbazend gekras en ziet alles in eene verrassend drukke beweging; — dan eene luide *klik!* — en alles is weder stil en bewegingloos als te voren. — De geheele drukte duurt slechts iets minder dan eene seconde; — en deze vreemdsoortige werking van die machinerie eischt eenige verklaring. — De hoogte van den toren op welks top de wijzers zich bevinden, is niet minder dan twee honderd twintig voeten, en daar het bepaaldelijk nutteloos zou zijn den wijzers op dien afstand van den grond eene voortdurende geringe beweging te geven, die men zonder verrekijken met het oog niet zou kunnen volgen, begreep men, dat het veel doelmatiger zou zijn, om de wijzers op zekere tijdstippen, sprongen te laten doen, welke voor iedereen duidelijk zigtbaar zouden zijn. Om de dertig seconden dus doet de minuutwijzer, een sprong van zeven duim voorwaarts, en rust daarop eene halve minuut eer hij verder gaat. De wijzer zelf is elf voet lang; — de afstand tusschen de punten op de wijzerplaat, welke de minuten aangeven, is niet minder dan veertien duim en de cijfers, welke de uren aanwijzen, zijn niet minder dan bijna zeven voet van elkaar verwijderd. Op deze reusachtige klok zal men dus in de gelegenheid zijn iedere halve minuut naauwkeurig den tijd na te gaan.

Maar wij moeten nog ons best doen eene der belangrijkste inrigtingen van dit merkwaardig uurwerk aan onze lezers te doen kennen.

De tegenstand der lucht en de wrijving der metalen zijn bekennelijk de oorzaken, waarom men, als de slinger eens in beweging is gezet, eene voortdurende kracht noodig heeft om hem aan den gang te houden. De rol en het zware gewigt zijn de gewone middelen, welke men tot dat einde bezigt, hoewel de minste onregelmatigheid in het daarmede in verband staande uurwerk genoeg is om den slinger meer of min te doen afwijken, door de kracht, waarmede hij gedreven wordt telkens te veranderen. — Ten einde dit te voorkomen bij de groote klok van het Westminster paleis, heeft men, aan weerskanten van den slinger twee metalen hamertjes opgehangen, welke door middel van een rad en een bout op hunne plaats blijven. De beweging van den slinger zelf trekt nu, eerst regts, dan links, het boutje uit zijn gat in het rad, de hamer valt tegen den slinger, alleen door zijne eigene zwaartekracht, en wordt weder door het rad op zijne plaats gebragt, om met de eerstvolgende slingering weder te vallen.

Alles is zoo naauwkeurig berekend, dat deze hamertjes, welke een gewigt van niet minder dan zes centenaren in eene geregelde beweging houden, niet meer dan een paar ons zwaar zijn. — De groote zwaarte van den slinger is ook een gevolg van berekeningen, daar het bewezen is, dat een slinger die om de twee seconde zijne beweging verrigt en vier centenaren weegt, twee en dertig maal zoo goed loopt als een, die elke seconde heen en weer slingert en slechts vijftig pond zwaar is. Bovendien was het noodzakelijk in een uurwerk van de grootte van dat van het nieuwe parlementsgebouw een bijzonder zwaren slinger te hebben, daar die de wijzers in beweging moet brengen van vier wijzerplaten, niet minder dan twee en twintig voet in middellijn, en de kracht van den wind op de elf voet lange wijzers een merkbaren invloed zou uitoefenen op een minder zwaar en stevig uurwerk.

„Om de groote klok op te winden," zal men eens in de week meer dan een halven dag onophoudelijk aan de spil moeten draaijen. — een werk, dat overigens grootendeels veroorzaakt wordt door de machinerie waardoor het slaan moet. — De groote klok, waarop de uren zullen geslagen worden, is acht voet hoog en negen voet wijd en zal vijftien ton wegen; — de hamer, die den slag doet, zal vier centenaren zwaar zijn en een tikje geven, dat met eene zwaarte van anderhalf ton valt.

„Als de wetgevende magt van Groot-Brittannie nu niet altijd weet „hoe laat het is," zal het dat wel aan zich selve te wijten hebben.

Prins Michael, Vorst van Abassie.

Een Europeesch geneesheer, die het Turksche leger op het Aziatisch oorlogstooneel verzelt, meldt het volgende uit Suchum nopens den prins van Abassie dien hij aldaar aantrof; Zijn naam is Michael, maar vermits hij naar de landszeden ook een Muzelmanschen naam draagt, hoewel hij Christen is, noemt men hem doorgaans Hamid bey. Ofschoon slechts de gewone Circassische kleeding en de hooge met pels omzette muts dragende, zal iedereen hem ligt aan zijne fiere en imposante houding herkennen. Ik heb weinig prinsen gezien wier uitwendig voorkomen, de pronk der kleederen niet mede gerekend, zoo zeer aan den hoogen maatschappelijken rang beantwoordt. Boven de gewone grootte, rijzig maar krachtig gebouwd, van eene zeer regte, maar volstrekt niet stijve houding, gracieus in al zijne bewegingen, is prins Michael een merkwaardig verschijnsel, zelfs in eene streek en bij eene omgeving, waar mannelijke schoonheid niet tot de zeldzaamheden behoort. De gelaatstrekken van den prins zijn eenigzins grof, meer van Germaansche snede; zijn haar bruin, zijn ouderdom niet veel boven de 40 jaren. Hij is erfelijk suzereine vorst van Abassie, en was Russisch luitenant-generaal. De geschiedenis van dezen man en zijne familie is romantisch, en het weinige geloofwaardige, dat ik er van vernam, mag hier zijne plaats vinden.

Voor meer dan 250 jaren werd de zoon van een magtigen prins van Circassie geroofd en als slaaf aan den pacha van Tribisonde verkocht. Christen, zoo als ter zijner tijd al zijne landgenooten, ging hij tot den Islam over, en verwierf zich het vertrouwen van zijnen heer in die mate, dat hij een schoonzoon van zijnen schatmeester werd. Hij geraakte self in het bezit van onmetelijke rijkdommen, maar schijnt zijne vorstelijke afkomst nooit vergeten en zijne nakomelingen daarover berigt te hebben gelaten. De kleinzoon van den schatmeester kwam eerst nog met Circassiers in aanraking, die zijn erfregt van de Abassische vorstelijke waardigheid wisten aan te toonen; en vermits de in het land gebleven tak uitgestorven was, vervoegde zich de genoemde kleinzoon van den schatmeester tot de Porte, welke in naam de opperheerschappij over het land had, om de bevestiging zijner regten te bekomen, welke hij dan ook voor zich en zijne nakomelingen verwierf. Zijne rijkdommen gaven den nieuwen Dere bey gelegenheid met eene krijgsmagt van huurlingen en eenige van den gouverneur van Trebisonde gekochte kanonnen op de kust van Abassie te landen, en deze bewijsgronden sullen misschien ook wel de eene of andere leemte van het stamboek aangevuld hebben. De familie bleef in het erfelijk en ongestoord bezit tot aan Kelidj bey, die op het einde der vorige en in het begin dezer eeuw regeerde en een oorlogzuchtig en magtig prins was. Bij aanhoudenden strijd tegen de vorsten van Mingrelie, zijne oostelijke naburen, had hij zijn gebied vergroot, en, om zijne veroveringen te verzekeren, de burgten van Anaklia en Zasze opgebouwd. Zijn oudere zoon Sefer bey scheen de oorlogsuchtige eigenschappen van den vader overgeërfd te hebben, en was meestal bezig met de jagt- en rooftogten in het gebergte; de jongere zoon Arslau bey daarentegen was meest te huis en met handelszaken bezig. Kelidj bey zou de bruid van zijnen jongeren zoon onteerd en hem evenwel tot het huwelijk genoodzaakt hebben; Arslau bey verborg zijne hevige gramschap, maar verbond zich heimelijk met den prins van Mingrelie, wien hij alle veroveringen, die zijn vader gemaakt had, beloofde terug te zullen geven, wanneer hij van Stambul diens afzetting en de benoeming van Arslau bey tot prins kon bewerken. De prins van Mingrelie ging de verbindtenis aan, besteedde de benoodigde sommen en verwierf de afzetting van Kelidj beij — toenmaals ook altijd een doodvonnis. Arslau beij nam de voltrekking daarvan op zich, werd vadermoorder, en besteeg den troon. Zijn andere broeder Sefer beij wendde zich te vergeefs naar Stambul om zijn regt te behouden; maar de schatten waren in de handen van Arslau, en zijne met ledige handen gekomen gezanten boetten hunne vermetelheid op de galeijen. Sefer beij bleef op de bergen huizen, en kwam onophoudelijk, maar altoos te vergeefs, afdalen om de veste Suchum te bestormen, waarin Arslau, op het graf van zijnen vader en zijne onteerde bruid den troon gevestigd had. De veste had kanonnen, die toenmaals zooals nog thans aan de Abassen ontzag inboezemen, en tel ken male kon slechts de markt worden afgebrand, waarbij slechts de Turksche kooplieden schade leden, hetwelk den pacha van Trebisonde dan ook aanleiding gaf om de veste te ontzetten, hetwelk Arslau beij tevens met eene schadeloosstelling moest betalen. Onder deze omstandigheden sloot zich Sefer beij in het jaar 1808, bij het uitbreken van den oorlog tusschen de Porte en Rusland, aan de laatste mogendheid, en bood aan zijne opperheerschappij te erkennen. Vier Russische oorlogschepen, die Suchum een uur lang beschoten, joegen den lafhartigen vadermoorder op de vlugt. Er was hem weinig van de rijkdommen van Kelidj beij overgebleven, en een klein pensioen, dat hem de Porte te Trebisonde liet uitbetalen, hield hem tot het uitbreken van den oorlog in het leven. Het christendom schijnt, ondanks de veelvuldige en soms prachtige ruïnen van kerken, bij de inboorlingen geen diepen wortel te hebben gevat, en onder Mahomedaansche vorsten schijnt ook de Islam niet van meer invloed te zijn geweest, want ook niet het geringste spoor eener moskee is hier meer te ontdekken. Dat Sefer beij tot het Christendom overging toen de Russen de opperheerschappij verwierven, had ook geen gevolg. Zijn zoon is de thans regerende vorst.

Prins Michael, door herhaalde huwelijken met het vorstenhuis van Mingrelie bevriend, schijnt na den dood van den prins David Dadian de voogdijschappelijke regering van dit vorstendom verlangd, maar niet verkregen te hebben, hetwelk hem aanleiding gaf om voor het uitbreken van den oorlog den onvergenoegde te spelen en bij den aftogt der Russen uit Abassie aldaar achter te blijven.

Het onverstandig gedrag der tot nu toe naar Suchum gezonden Turksche pacha's en hunne hebzucht hield prins Michael tot dus verre in eene bijna vijandige terughouding, die echter thans voor de betere staatkunde en belangeloosheid van den tegenwoordigen bevelhebber geweken is.

Publieke Veilingen.

Door, en ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS.

DINGSDAG den 6den Mei 1856.

Het halve aandeel in de Katoen plantaadje *Perseverance*, in *Coronie*, met derzelver slavenmagt, enz., waaronder t w e e privé slaven, aankomende de Wed. E. O. KEEN — *ƒ* 3,300.— G. Mac Donald.

Door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ.

Het Erf en daaropstaande Gebouwen aan de *Heeren straat*, N. W. La. A. No. 50. — *ƒ* 2,200 — P. R. Panteau.

Het Huis en Erf aan de *Hooge straat*, N. W. La. E. No. 303, aankomende A. F. van Amson n. ux. — *ƒ* 2,100 — *Opgehouden.*

Scheepvaart.

Uitgeklaard.

Den 6den dezer, het Schip *Urania*, Kapt. Stapert, naar Amsterdam, lading: 274 vaten en 3 kisten Suiker 380,925 pond, 193 balen schoone Katoen 64,320 pond, 4 vaten Arrowroot 630 pond, 6 puncheons Rum 600 gallons, 1 vat Vischlijm 63 pond, 55 pies Latten, 32 pies vierkant Hout, 250 pond Metaal en 3,654 pond oud Koper. Passagiers: de Heeren H. W. Pfenninger, Echtgenoot en 2 Kinderen, H. J. Schwensen, Echtgenoot en 2 Kinderen en W. C. Vosmaer, Mejufv. de Wed. E. H. Hopner en Kind, de Wed. C. F. Crans en 2 Kinderen en C. M. van den Enk.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Favereij. — Sluit uiterlijk 25 dezer.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Jan Visser, kapt. Driest, adres bij M. M. Curiel.

Amicitia, kapt. Wijgers, adres bij Gisius en Co.

Johanna Maria, kapt. Schaap, adres bij Gebrs. Reelfs.

Voorwaarts, kapt. Kikkert, adres bij M. M. Curiel.

Aidina Anna Susanna, kapt. Schenk, adres bij H. C. Levij.

ADVERTENTIEN.

H. W. PFENNINGER, verhinderd geweest zijnde aan velen zijner menigvuldige vrienden en kennissen een afscheidsbezoek te brengen, neemt dezen weg te baat om allen een laatst *VAARWEL* toe te roepen.

Aan boord van de *Urania*,
7 Mei 1856. [5921]

Societeit **ONS GENOEGEN.**

[6443] *Algemeene* en *Buitengewone* VERGADERING op Zaturdag avond den 10n. dezer, te *half acht* ure.

Paramaribo, den 7 Mei 1856.

NB. *De Heeren Leden worden vriendelijk verzocht de Vergadering te willen bijwonen.*

(6457) De ondergeteekenden berigten het geëerde publiek, dat zij naar vriendschappelijke overeenkomst besloten hebben, hunne AFFAIRE te liquideren; uit dien hoofde hunne *voorradige* **GOEDEREN** tegen *verminderden prijs*, mits CONTANT, aanbieden, alsook hunne *DEBITEUREN* minzaamst uitnoodigen, het hun verschuldigde ten spoedigste aan te zuiveren.

Paramaribo, den 30 *April* 1856.

J. VON KÖNIGSLÖW & D'ARTENAY.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**